

Leenovereenkomst voor elektronisch kiesmateriaal

Tussen **enerzijds**

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de heer Rudi Vervoort, minister-president,

Hierna "de uitlener" of "het Gewest" genoemd

en **anderzijds**

De gemeente,
vertegenwoordigd door(naam en voornaam),
..... (functie), voor het college van burgemeester en schepenen,

Hierna "de lener" of "de gemeente" genoemd

Gelet op artikel 9 van de ordonnantie van 12 juli 2012 houdende de organisatie van de elektronische stemming voor de gemeenteraadsverkiezingen (hierna "de ordonnantie elektronische stemming" genoemd);

Gelet op de offerte van Smartmatic International Holding B.V. van 28 september 2010, als antwoord op het bestek RRN 3/2008;

Gelet op de raamovereenkomst van 30 januari 2012, gesloten tussen enerzijds de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken, het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en anderzijds Smartmatic International Holding B.V. tot oprichting van een aankoopcentrale voor goederen en diensten voor elektronische stemming (hierna "de raamovereenkomst" genoemd);

Gelet op de informatiebrief die Brussel Plaatselijke Besturen op 24 mei 2017 naar de gemeenten heeft gestuurd, in verband met de aankoop van kiesmateriaal en het bedrag dat de gemeenten voor de aankoop van bijkomend materiaal moeten begroten;

Werd het volgende overeengekomen:

Artikel 1. Voorwerp van de overeenkomst

Deze overeenkomst heeft tot doel de uitlending aan de gemeenten van het door het Gewest aangekochte kiesmateriaal te regelen, met inbegrip van de voorlopige en definitieve oplevering van dit materiaal, evenals de modaliteiten inzake de levering, de bewaring, de installatie, de demontage, de controle, het onderhoud en de herstelling van dit materiaal.

Artikel 2. Kwantificering van het geleende materiaal

Op grond van deze overeenkomst leent het Gewest het kiesmateriaal dat het aangekocht heeft uit aan de gemeente, in uitvoering van artikel 9, §1 van de ordonnantie elektronische stemming.

De gemeente ontvangt kiesmateriaal voor bureaus. Voor elk bureau bestaat het materiaal uit een voorzitterscomputer, een stembus, een leeskop met scanner en zes stemmachines. Elk onderdeel van dit materiaal krijgt een serienummer. De lijst van de aan het geleende materiaal toegekende serienummers is als bijlage bij deze overeenkomst gevoegd.

Artikel 3. Duur van de overeenkomst

Het kiesmateriaal wordt aan de gemeente uitgeleend tot de validering van de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober 2030, onder voorbehoud van de vernieuwing van deze overeenkomst.

Artikel 4. Vergoeding voor de lening

De lener zal gedurende de volledige duur van de overeenkomst geen enkele vergoeding moeten betalen in ruil voor de terbeschikkingstelling van het kiesmateriaal.

De kosten die gepaard gaan met het gebruik en het onderhoud van het geleende materiaal zijn voor rekening van de lener. Het betreft met name de kosten voor het nazicht van de geleende machines, de dienstverleningskosten bedoeld in artikel 4.6 van de raamovereenkomst, de kosten voor de aankoop van kleine benodigdheden (onder andere papierrollen voor het afdrukken van de stembiljetten).

Artikel 5. Voorlopige oplevering van het kiesmateriaal

- 5.1. De levering van de stemmachines voorafgaand aan de voorlopige oplevering gebeurt op de door de gemeente vastgestelde locatie en dit minstens drie maanden voor de verkiezingen.

Daartoe deelt de gemeente aan Smartmatic International Holding B.V. en aan het Gewest de locatie mee waar de machines geleverd moeten worden.

- 5.2. De voorlopige oplevering wordt voorafgegaan door een **grondige inspectie van het kiesmateriaal**.

De grondige inspectie van het kiesmateriaal, zoals bedoeld in artikel 4.6 van de raamovereenkomst, wordt overgedragen aan de gemeente. De grondige inspectie van het kiesmateriaal moet worden uitgevoerd binnen de vijftien dagen na de levering van de machines, ofwel door de gemeente, ofwel door een derde onderneming die de gemeente heeft aangeduid, op kosten van laatstgenoemde.

Het Gewest moet binnen een termijn van dertig kalenderdagen vanaf de dag volgend op de levering van de goederen de beslissing betreffende de voorlopige oplevering nemen en aan Smartmatic meedelen.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente zorgt voor de opvolging van de grondige inspectie van het kiesmateriaal en draagt er de verantwoordelijkheid voor. Het college van burgemeester en schepenen kan deze bevoegdheid delegeren aan de gemeentesecretaris of een andere met naam en toenaam aangeduide ambtenaar, zonder zich evenwel te ontdoen van de eindverantwoordelijkheid.

5.3. De grondige inspectie van het kiesmateriaal die aan de voorlopige oplevering voorafgaat, bestaat uit:

- een visuele controle van het bestelde materiaal om het ontbreken van goederen of externe gebreken vast te stellen;
- een controle van de goede werking van de onderdelen van de stemmachine door middel van een diagnosetool, in de vorm van een USB-stick waarop een controle-applicatie staat.

5.4. De inspectiedocumenten bedoeld in artikel 4.6 van de raamovereenkomst zijn:

- een verslag van de diagnosetest uitgevoerd door Smartmatic International Holding B.V. of haar onderaannemer op alle hardware die het Gewest voor deze gemeente heeft besteld;
- een bewijs van ontvangst ondertekend door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waarin bevestigd wordt dat alle bestelde hardware wel degelijk geleverd werd conform de bepalingen van de bestelbon;
- een verslag van de diagnosetest die de gemeente of een door de gemeente aangeduide derde onderneming heeft uitgevoerd op al het geleverde materiaal. De resultaten van het diagnoseverslag worden afgedrukt op de stemmachine. De eerste lijn van het verslag geeft de algemene toestand van het toestel weer. Alle details van de controle volgen in het afgedrukte verslag. Dit verslag moet ook ondertekend worden door het college van burgemeester en schepenen.

5.5. Na bovengenoemde grondige inspectie leidt elke klacht over het geleverde kiesmateriaal tot de vervanging van het materiaal waarop de klacht betrekking heeft door Smartmatic.

5.6. De **voorlopige oplevering** gebeurt volgens de bepalingen van artikel 61 van het bestek (bijlage bij het koninklijk besluit van 26 september 1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken).

5.7. Het Gewest behoudt de bevoegdheid om de voorlopige oplevering van het kiesmateriaal, volledig of gedeeltelijk, toe te staan of te weigeren.

Daartoe bezorgt de gemeente aan het Gewest de in punt 5.4 hierboven vermelde inspectiedocumenten, evenals alle nuttige informatie op basis waarvan het Gewest op weloverwogen manier kan beslissen om de voorlopige oplevering te weigeren of toe te staan.

Artikel 6. Definitieve oplevering

- 6.1. De definitieve oplevering vindt plaats na afloop van de garantietermijn van twee jaar die begint te lopen vanaf de voorlopige oplevering van het kiesmateriaal, in overeenstemming met artikel 4.8 van de raamovereenkomst. De definitieve oplevering is impliciet wanneer de levering tijdens de garantietermijn geen aanleiding heeft gegeven tot klachten.
- 6.2. Gedurende de garantietermijn richt de gemeente haar klachten rechtstreeks tot Smartmatic. Daarenboven brengt de gemeente ook onmiddellijk het Gewest op de hoogte.
- 6.3. Als de levering tijdens de garantietermijn aanleiding heeft gegeven tot een of meerdere klacht(en), moet binnen de vijftien kalenderdagen die voorafgaan aan het verstrijken van deze termijn een proces-verbaal van definitieve oplevering of van weigering van definitieve oplevering worden opgesteld.

Artikel 7. Controles van het kiesmateriaal

7.1 In verkiezingsjaren moet al het kiesmateriaal vanaf de derde maand vóór de dag van de verkiezingen onderworpen worden aan een preventieve controle (die inhoudelijk identiek is aan de grondige inspectie die beschreven staat in de artikelen 5.2 tot 5.4 van deze overeenkomst). Deze controle wordt verricht ofwel door de gemeente, ofwel door een derde onderneming die de gemeente daartoe heeft aangeduid, op kosten van laatstgenoemde.

Voor het verkiezingsjaar 2018 fungeert de grondige inspectie van het kiesmateriaal die vóór de voorlopige oplevering verricht werd uitzonderlijk als preventieve controle zoals beschreven in het voorgaande punt.

7.2. Na elke stockageperiode worden de machines in de dagen voor de verkiezingsdag in de stembureaus geplaatst. **De goede werking van het kiesmateriaal wordt gecontroleerd na de installatie** van de machines en ten laatste op de vooravond van de verkiezingen. Deze controle wordt verricht ofwel door de gemeente, ofwel door een derde onderneming die de gemeente daartoe heeft aangeduid, op kosten van laatstgenoemde.

7.3. **In de jaren zonder verkiezingen** moet 10% van al het geleende kiesmateriaal onderworpen worden aan een visuele en werkingscontrole (die inhoudelijk identiek is aan de grondige inspectie die beschreven staat in artikel 5.4 van deze overeenkomst).

Deze controle wordt verricht ofwel door de gemeente, ofwel door een derde onderneming die de gemeente daartoe heeft aangeduid, op kosten van laatstgenoemde.

7.4. De gemeente draagt de kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van deze controles in overeenstemming met de punten 7.1 tot 7.3 hierboven.

Bovendien moet de gemeente de resultaten van deze controles onmiddellijk doorsturen naar het Gewest ter informatie.

Artikel 8. Uitvoeringsregels die van toepassing zijn op de dienstverlening m.b.t. het geleende materiaal

- 8.1. De diensten die beoogd worden in de raamovereenkomst (met name: de stockage van het materiaal, de levering en plaatsing van het materiaal voor de verkiezingen, het demonteren, verwijderen en recyclen van de oude stemtoestellen) moeten besteld en in ontvangst genomen worden door de gemeente, die er als enige de verantwoordelijkheid en de kosten van draagt.

De oplevering waarvan sprake is in alinea 1 gebeurt volgens de bepalingen van artikel 74 van het bestek (bijlage bij het koninklijk besluit van 26 september 1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken).

- 8.2. Op voorwaarde dat het kiesmateriaal beheerd wordt volgens het principe van de goede huisvader, mag de gemeente beslissen om zelf de stockage, de levering, de installatie, de demontage, de verwijdering en de controle van de elektronische stelsystemen uit te voeren, of ze uit te besteden aan derde dienstverleners.

8.3. Elke overeenkomst die betrekking heeft op voormelde diensten en die gesloten wordt tussen de gemeente en een door haar aangeduide derde dienstverlener, moet worden overgemaakt aan het Gewest.

Als de gemeente bovenvermelde diensten zelf uitvoert, moet ze het Gewest daar ook van op de hoogte brengen.

Artikel 9. Stockage van het kiesmateriaal

9.1 De gemeente kan ervoor kiezen het kiesmateriaal te stockeren in een opslagruimte van Smartmatic, bij een derde of in haar eigen gebouwen.

9.2 Als het materiaal bij Smartmatic bewaard wordt, zijn de machines door Smartmatic verzekerd tegen alle schade, zonder franchise. De machines zullen worden bewaard volgens de specificaties van Smartmatic.

In de andere gevallen moet de gemeente ervoor zorgen dat het materiaal verzekerd is tegen diefstal, vandalisme en/of materiële schade.

9.3. De gemeente deelt het Gewest mee waar het geleende kiesmateriaal bewaard wordt. Het Gewest heeft het recht de opslagplaats te gaan bezichtigen om de toestand ervan te controleren.

Artikel 10. Herstelling van het kiesmateriaal

- 10.1. De eventuele herstellingen die moeten worden uitgevoerd naar aanleiding van de controles bedoeld in artikel 7 van deze overeenkomst, moeten uitsluitend bij Smartmatic besteld worden, om de goede werking van de machines bij toekomstige verkiezingen te garanderen.
- 10.2. **Als de machines bewaard worden bij Smartmatic**, worden de controles uitgevoerd in aanwezigheid van technici van Smartmatic. In geval van defect en afhankelijk van het soort defect zullen de technici van Smartmatic de defecte machine herstellen of vervangen.
- 10.3. **Als de machines bewaard worden door de gemeente of bij een andere derde dan Smartmatic en de controles door Smartmatic worden uitgevoerd**, dan zullen de technici van Smartmatic vaststellen welke machines defect zijn en zullen ze deze zo nodig herstellen of vervangen.
- 10.4. **Als de machines bewaard worden door de gemeente of bij een andere derde dan Smartmatic**, moet de gemeente of de door haar aangeduide derde vaststellen welke machines defect zijn en moeten ze deze defecten melden aan Smartmatic. Vervolgens zal Smartmatic contact opnemen met de gemeente en een afspraak vastleggen voor een bezoek ter plaatse door een technicus om de nodige herstellingswerken uit te voeren of het materiaal te vervangen.

- 10.5. Net vóór de verkiezingen, bij de controles van het kiesmateriaal na de installatie ervan in de stembureaus in de voorafgaande dagen, moet elk probleem dat tijdens de testen wordt vastgesteld gemeld worden aan de Helpdesk die Smartmatic voor de verkiezingen heeft opgericht. Smartmatic stuurt dan onmiddellijk een technicus ter plaatse om de nodige herstellingswerken uit te voeren of het materiaal te vervangen.

Artikel 11. Garantie

Op grond van artikel 4.8 van de raamovereenkomst garandeert Smartmatic de betrouwbaarheid van de aan de gemeente uitgeleende stelsystemen gedurende een periode van twee jaar.

Artikel 12. Aansprakelijkheid

12.1 Tijdens de garantietermijn

Smartmatic is gedurende de in artikel 4.8 van de raamovereenkomst vastgestelde garantietermijn financieel aansprakelijk voor de herstellingen aan en vervangingen van het geleende kiesmateriaal.

Tijdens een verkiezingsdag is de inrichtende macht van de verkiezingen verantwoordelijk voor de herstellingen die uitgevoerd moeten worden aan het geleende materiaal, in overeenstemming met artikel 9, §2, derde lid van de ordonnantie elektronische stemming, behalve als het een fout van Smartmatic betreft en voor zover de gemeente binnen de toegestane termijn alle in artikel 7 van deze overeenkomst beoogde controles heeft uitgevoerd.

12.2 Na het verstrijken van de garantietermijn

Op andere dagen dan de verkiezingsdag is de lener financieel aansprakelijk voor de herstellingen die aan het geleende kiesmateriaal moeten worden uitgevoerd.

Tijdens de verkiezingsdag is de inrichtende macht van de verkiezingen financieel aansprakelijk voor de herstellingen die uitgevoerd moeten worden aan het geleende materiaal, in overeenstemming met artikel 9, §2, derde lid van de ordonnantie elektronische stemming, behalve als het een fout van Smartmatic betreft en voor zover de gemeente binnen de toegestane termijn alle in artikel 7 van deze overeenkomst beoogde controles heeft uitgevoerd.

12.3. Algemeen

De lener ziet erop toe dat het materiaal altijd in optimale omstandigheden wordt vervoerd.

De lener erkent uitdrukkelijk dat hij gedurende de volledige looptijd van deze overeenkomst en tot de teruggave van het materiaal, de enige bewaarder van het kiesmateriaal is. Hij verbindt zich er in dit verband toe een effectieve controle op het materiaal uit te oefenen. De lener moet het materiaal op een veilige plek bewaren om elk risico op diefstal, vandalisme en/of materiële schade te vermijden.

De lener verklaart dat hij over alle informatie beschikt betreffende de voorzorgsmaatregelen die verbonden zijn aan het gebruik van het materiaal en dat hij over de nodige kennis beschikt om het geleende materiaal op adequate wijze en met de vereiste voorzichtigheid in bewaring te houden en te gebruiken.

Artikel 13. Geschillen

Elk geschil dat voortvloeit uit de uitvoering van deze overeenkomst moet bij voorkeur in der minne worden opgelost.

Als de partijen er niet in slagen een akkoord te bereiken, zijn enkel de rechtbanken van het gerechtelijk arrondissement Brussel bevoegd.

Opgemaakt te
in 2 exemplaren

op

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
De minister-president: (*handtekening*)

Voor de gemeente,
Vertegenwoordigd door (naam en voornaam),
..... (functie), voor het college van burgemeester en schepenen,
(*handtekening*)

en, gemeentesecretaris,
(*handtekening*)